

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

Guidelines for Teacher Competency development in Thailand 4.0 Era The Office of
Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office

กชพร มั่งประเสริฐ¹ สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง² และ ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ³

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, kodchaporn.mung@northbkk.ac.th

² รองอธิการบดีอาวุโส มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, sitiporn@northbkk.ac.th

³ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, khwanying@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี 2. เพื่อสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นพัฒนาการสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี และ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 282 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตาราง เครจซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970, p. 608) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่าแบบตอบสนองรายการคู่ (Dual-response Format) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัญหาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้ ครูมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ยังไม่เป็นครูมืออาชีพ การสร้างแรงบันดาลใจยังน้อย ควรเพิ่มเติมจิตวิญญาณความเป็นครู การพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรสอบถามความสมัครใจของครู การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจ 2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 14 ด้าน เรียงลำดับค่าดัชนีสูงสุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/การวิจัย มีค่าดัชนี PNI_{modified} = 0.57 2) ด้านการพัฒนาตนเอง (สร้างนวัตกรรม) มีค่าดัชนี PNI_{modified} = 0.55 และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำของครู มีค่าดัชนี PNI_{modified} = 0.17 3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามแนวคิดของ จอห์น พี บาร์โลว์ (John P. Barlow. 2010), เฮนรี เจนกินส์ (Henry Jenkins,

2009), บริษัทอภัยร เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน) (2564) มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา 2) สารสนเทศทางการศึกษา 3) เครือข่าย 4) การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ 5) เทคโนโลยี

คำสำคัญ: แนวทาง, สมรรถนะครู, ยุค Thailand 4.0

ABSTRACT

This research aimed 1. To study the problem of teacher competency in the Thailand 4.0 era under the Phetchaburi Secondary Education Service Area Office. 2. To inquire about the current condition and the need for teacher competency development in the Thailand 4.0 era under the Phetchaburi Secondary Education Service Area Office and 3. To study the guidelines for developing teacher competency in the Thailand 4.0 era under the Phetchaburi Secondary Education Service Area Office. The group of informants consisted of 4 experts, 2 educational administrators, school director, assistant-school director and teachers were 10 people, a total of 16 people, by purposive sampling method. The research tool used were a semi-structured interview form and 282 school teachers under Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office were obtained by determining the sample group from Krejcie & Morgan table. (Krejcie; & Morgan, 1970, p. 608) The research tool used were the Dual-response Format assessment questionnaire. The statistics were mean and Standard Deviation. Prioritize needs are organized using the Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) method.

The results revealed that 1. The problems of teacher competency in the Thailand 4.0 era under the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office can be summarized as follows: Teachers have a student-centered learning arrangement, but not yet a professional teacher because less inspiration, and should be more teacher spirit. Development of teacher competency in Thailand 4.0 era should inquire about the willingness of the teacher participation and cooperation. 2. The analysis results of opinions about the current condition and the need for teacher competency development towards Thailand 4.0 era the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office in 14 data scope. The top two index values were ranked as follows: 1) Information technology/research skills with PNI_{modified} index = 0.57; 2) Self-development. (Innovation) has PNI_{modified} index = 0.55 and the least valuable aspect is teacher's leadership with PNI_{modified} index = 0.17. 3. The guidelines for developing teacher competency in the Thailand 4.0 era should use digital technology according to the concept of John P. Barlow (2010), Henry Jenkins (2009), Aksorn Education Public Company Limited (2021: online) has 5 components as follows: 1) media, technology in education, 2) educational information, 3) network, 4) participation. jointly think together 5) technology.

Keywords: Guidelines, Teacher Competency, Thailand 4.0 era

1. บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการพัฒนาไว้ 6 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การเตรียมพลเมืองเพื่อเรียนรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในด้านการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) กับดักความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trap) และ กับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งมีความสอดคล้องกันที่ยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องการให้ประเทศไทยสามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนานวัตกรรม สารสนเทศ มนุษย์และทรัพยากรอื่น เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) หัวใจสำคัญของการก้าวสู่ประเทศไทยในยุค 4.0 คือการพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถเชิงนวัตกรรม ครุในยุครศศึกษาไทย 4.0 ต้องเป็นครุมืออาชีพ โดยมีความรู้ในศาสตร์ด้านเนื้อหาความรู้ในวิชาที่สอน และ ศาสตร์ด้านการสอน มีความสามารถในการปฏิบัติการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ดี มีความสามารถในการด้าน ICT เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมความเป็นครุที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเป็นผู้ที่พัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอจึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนในยุครศศึกษา 4.0 ให้เป็นบุคคลากรของประเทศที่มีศักยภาพเพียงพอในการสร้างนวัตกรรม (ทวีศักดิ์ จินดาบุรุษ, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ปัจจุบันกำกับดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 22 โรงเรียน มีผลการสอบทดสอบระดับชาติ (O-Net) ปีการศึกษา 2562 ลดลงจากปีการศึกษา 2561 ทั้งระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 (ลดลง 1.31) และระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 (ลดลง 2.84) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10, 2563) จะเห็นได้ว่าครุจะมีเพียงความรู้หรือทักษะในการสอนเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ครุต้องมีสมรรถนะเพียงพอด้วย จึงสมควรที่จะต้องส่งเสริมให้ครุมีสมรรถนะที่จำเป็นสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาหรือสถานศึกษาควรที่จะมีแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครุในส่วนที่ต่ำกว่ามาตรฐานเพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้พัฒนาสูงขึ้น

ดังนั้นจึงต้องมีแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครุยุค Thailand 4.0 ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและปัญหาดังกล่าวจึงสนใจศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครุยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครุยุค Thailand 4.0 นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี อันเป็นเยาวชนสำคัญของชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
2. เพื่อสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

3. การดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี รายงาน วารสาร งานวิจัย และข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสมรรถนะครูยุค 4.0 ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เก็บข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐาน เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี รายงาน วารสาร งานวิจัย และข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแบบวิเคราะห์เอกสารข้อมูลภายนอก ได้แก่ ประเภทของเอกสาร ปีที่พิมพ์ หน่วยงาน สำนักพิมพ์ เป็นต้น และข้อมูลภายใน ได้แก่ ชื่อผู้เขียน ชื่อเอกสาร ประเด็นหลักของเอกสาร เนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกับทฤษฎี หรือผลการวิจัย และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี และมุมมองโดยภาพรวมทั่วไป

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 16 คน ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 4 คน 2) ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน 3) ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ปีการศึกษา 2563 ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน แยกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 4 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 คน จากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ผ่านทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และตามความสมัครใจของโรงเรียน และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถและ/หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ไม่น้อยกว่า 10 ปี การศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นข้อคำถามปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาครูยุค Thailand 4.0 เสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและสำนวนภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งหมด 16 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อสอบถามสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ครั้งละ 1 คน จดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเสียง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่สอบถามสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ลงรหัส(Codes) จากนั้นดึงข้อความหรือประโยคสำคัญที่เกี่ยวข้องสมรรถนะครูมาสังเคราะห์ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Contents Analysis) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และลงสรุปเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน หาข้อสรุปร่วม (Common Conclusion)

ส่วนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวนประชากร จำนวน 981 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 282 คน โดยใช้ตาราง เกรจซี; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970, p. 608) และใช้วิธีแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียน โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นการแบ่งชั้น จำนวน 22 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 ครูของโรงเรียนทั้ง 22 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 20 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 16 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งหมด จำนวน 282 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่าแบบตอบสนองรายการ (Dual-response Format) จำนวน 70 ข้อ 14 ด้าน ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 0.98 ค่าความเชื่อมั่นด้านสภาพปัจจุบัน 0.93 ด้านความคาดหวัง 0.99 มีจำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่าแบบตอบสนองรายการ (Dual-response Format) ให้ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 282 คน โดยส่งหนังสือขอความ

อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามไปที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น สมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้มาครบจำนวน 100% เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้ประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาและติดตามด้วยตนเองจนครบ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์แบบสอบถามระดับความต้องการจำเป็น โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเรียงลำดับโดยค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ที่สอบถามสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี และลงสรุป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ด้วยสูตร $PNI_{modified} = (I-D)/D$

4. ผลการวิจัย

4.1 จากผลการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 16 คน ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยใน 3 ประเด็น โดยสรุปได้ดังนี้

4.1.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะครูยุคประเทศไทย 4.0 นั้น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความเห็นตรงกันว่า ครูมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ยังไม่เป็นครูมืออาชีพ การสร้างแรงบันดาลใจแก่นักเรียนยังน้อย ครูต้องเพิ่มเติมเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครู การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ทำให้ครูผู้สอนบางคนยังก้าวไม่ทันความเปลี่ยนแปลง นโยบายระดับกระทรวงศึกษาธิการ ระดับสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปลี่ยนบ่อยมีผลต่อสมรรถนะของครู คือ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอ ครูยังใช้การสอนแบบเดิม ๆ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ภาระงานของครูมีมาก ปัญหาขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ความเหลื่อมล้ำของสภาพความเป็นอยู่ของผู้ปกครอง การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ที่ครูต้องก้าวตามให้ทันการเปลี่ยนแปลง

4.1.2 การพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรสอบถามความสมัครใจของครู การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี และควรมีการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.1.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามแนวคิดของ John P. Barlow (2010), Henry Jenkins (2009), บริษัทอักษรร เอ็ดดูเคชัน จำกัด (มหาชน) (ออนไลน์) มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สื่อ เทคโนโลยีด้านการศึกษา 2) สารสนเทศด้านการศึกษา 3) เครือข่าย 4) การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ 5) เทคโนโลยี เนื่องจากเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปมากและสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดการแพร่ระบาดของ COVID-19

4.2 จากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 282 คน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวม

ที่	สมรรถนะด้าน	สภาพปัจจุบัน			ความคาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1	การมุ่งสัมฤทธิ์	3.73	0.56	มาก	4.62	0.44	มากที่สุด	0.26	12
2	การบริการที่ดี	3.81	0.53	มาก	4.84	0.39	มากที่สุด	0.29	10
3	การพัฒนาตนเอง (สร้างนวัตกรรม)	2.96	0.68	ปานกลาง	4.36	0.68	มาก	0.55	2
4	การทำงานเป็นทีม	3.73	0.93	มาก	4.57	0.63	มากที่สุด	0.30	8
5	จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	3.73	0.97	มาก	4.63	0.57	มากที่สุด	0.33	4
6	การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	3.69	0.68	มาก	4.60	0.43	มากที่สุด	0.28	11
7	การพัฒนาผู้เรียน	3.70	0.94	มาก	4.63	0.57	มากที่สุด	0.34	3
8	บริหารจัดการชั้นเรียน	3.76	0.98	มาก	4.63	0.55	มากที่สุด	0.30	8
9	การวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยงาน	3.88	0.67	มาก	4.58	0.57	มากที่สุด	0.21	13
10	ภาวะผู้นำของครู	4.06	0.61	มาก	4.66	0.50	มากที่สุด	0.17	14
11	การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้	3.66	0.89	มาก	4.54	0.63	มากที่สุด	0.31	7
12	ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/การวิจัย	2.94	0.52	ปานกลาง	4.49	0.59	มาก	0.57	1
13	การวัดและประเมินผล	3.56	0.91	มาก	4.48	0.67	มาก	0.33	4
14	การใช้ภาษาในการสื่อสาร	3.63	0.87	มาก	4.55	0.66	มากที่สุด	0.32	6
ค่าเฉลี่ย		3.63	0.77	มาก	4.58	0.56	มากที่สุด	0.33	

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเพชรบุรี 14 ด้าน มีค่าสูงสุด 2 ลำดับแรกที่ควรพัฒนาสมรรถนะครูในยุค Thailand 4.0 ได้แก่ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/การวิจัย มีค่าดัชนี PNI_{modified} = 0.57 ด้านการพัฒนาตนเอง (สร้างนวัตกรรม) มีค่าดัชนี PNI_{modified} = 0.55 ด้านสุดท้ายคือ ภาวะผู้นำของครู มีค่าดัชนี PNI_{modified} = 0.17

5. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปรายผล ได้ว่า

5.1 จากการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับสมรรถนะครูยุคประเทศไทย 4.0 พบว่า ครูมีการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ยังไม่เป็นครูมืออาชีพ การสร้างแรงบันดาลใจยังน้อย เพิ่มเติมจิตวิญญาณความเป็นครู
การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ครูผู้สอนบางคนยังก้าวไม่ทันความเปลี่ยนแปลง นโยบายระดับ
กระทรวงศึกษาธิการ ระดับสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปลี่ยนบ่อยมีผลต่อสมรรถนะของครูคือ นวัตกรรมด้าน
เทคโนโลยีมีไม่เพียงพอ ครูยังใช้การสอนแบบเดิม ๆ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ภาระงานของครูมีมาก ปัญหาขนาด
ของโรงเรียนมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียน
ขนาดเล็ก ความเหลื่อมล้ำของสภาพความเป็นอยู่ของผู้ปกครอง การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (COVID-
19) มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ที่ครูต้องก้าวตามให้ทันการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของ กิรติ คุวานันท์
(2560, น. 35) ที่กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงในการสอนนักเรียน นักเรียนแต่ละคน
มีความถนัดที่ไม่เหมือนกันมีความกระตือรือร้นต่างกัน ถ้าครูสอนหรือมอบหมายงานที่ไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่าง
ของนักเรียนอาจทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อ ไม่กระตือรือร้น ก่อความในชั้นเรียนเสียความมั่นใจ และสอดคล้อง
กับ เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560, น. 1) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล): Thailand 4.0 พบว่า การพัฒนา
การศึกษาภายใต้กรอบ Thailand 4.0 คู่ศตวรรษที่ 21 เริ่มด้วยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเปลี่ยนจาก
ครูสอนเป็นพี่เลี้ยง ครูฝึก (Coach) สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยากเรียน ครูและผู้เรียนมีการปรับตัว ครูเป็น
แหล่งสร้างนวัตกรรม มีการทำงานเป็นทีม สร้างแรงบันดาลใจ อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน ให้
ผู้เรียนมีพัฒนาการทาง เทคโนโลยี เรียนรู้ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 20) ที่ได้สรุปว่า หลักการและ
แนวคิดในการใช้สื่อเพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถจัดทำและพัฒนาชิ้นใช้เอง ควรใช้สื่อที่มี
ความหลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายและ
รวดเร็ว ส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการ ใช้นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ให้ครูมีการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลมา
วางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงด้านการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับ สำนัก
วิชาการและมาตรฐานวิชาชีพ (2551, น. 91) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม
วิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความ
สอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงให้กับผู้เรียนการ
ตัดสินผลการเรียน สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 108) ได้สรุปแนวคิดการจัดการ
เรียนรู้ ไว้ว่าครูควรศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการ
เรียนรู้ ทักษะกระบวนการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะ
สำคัญของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนเกิดจากความเหลื่อมล้ำของสภาพความเป็นอยู่ของผู้ปกครอง ครูไม่
ยอมรับการเปลี่ยนแปลงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ภาระงานของครูมีมาก ขาดการ
กำกับดูแลและติดตาม อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ กวาร์เรน ธนาเลิศสมบูรณ์ (2021) สรุปไว้ดังนี้ “หนี้สินและความ
ยากไร้ คือ มรดกที่พ่อแม่ไม่ปรารถนาจะมอบแก่บุตรหลาน การศึกษาจึงเป็นทางออกที่หลายครอบครัวต่างหวังพึ่ง ขอ

เพียงลูกได้เรียนสูงๆ มีการมีงานทำที่ดี ปัญหาความเหลื่อมล้ำข้ามรุ่นนี้ก็อาจจะจบลงสักวัน แต่ในทางกลับกัน เพราะสังคมยังคงเหลื่อมล้ำ โอกาสการเข้าถึงการศึกษาของเด็กยากจนจึงต่ำเป็นทุนเดิม เมื่อถูกซ้ำเติมด้วยวิกฤตโรคระบาด เศรษฐกิจซบเซา ธุรกิจปิดกิจการ สถานศึกษาปิดต่อเนื่อง ทำให้เด็กหลายคนเรียนหนังสือตามเพื่อนไม่ทัน หลายคนหลุดออกจากระบบการศึกษา และอีกหลายคนนอนหลับอย่างสิ้นหวังว่าตนคงไม่มีโอกาสเรียนหนังสือแล้ว เหมือนผีซ้ำด้่าพลอยการระบาดของโควิด-19 สร้างความปั่นป่วนรุนแรงให้กับวงการการศึกษาทั้งในไทยและต่างประเทศตั้งแต่ราวเดือนมีนาคมเป็นต้นมา รัฐบาลกว่า 100 แห่งทั่วโลกประกาศปิดสถานศึกษาเพื่อลดความเสี่ยงและจำนวนผู้ติดเชื้อ ทำให้เด็กกว่า 1.3 พันล้านคนทั่วโลกหยุดเรียนกลางคันกันเสียตื้อ ๆ ” สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ธวัชชัย อู่พานิช (2536, น. 22) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระยองพบว่า ครูบางส่วนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่ใช้อยู่ให้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับรายงานสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โครงการติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนร่อง และโรงเรียนเครือข่าย ที่พบว่าครูบางส่วนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ โดยยังคงปฏิบัติเหมือนเช่นเดิม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 26-29) ดังนั้น จึงสมควรมีการพัฒนาครูให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้

5.2 การพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรสอบถามความสมัครใจของครู การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี และควรมีการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับที่ วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2561, น. 75) กล่าวว่า การรวมกลุ่มกันของบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแคลลัน และแอสเวิร์ท (Callan; & Ashworth, 2004) ที่กล่าวถึง ความร่วมมือและร่วมทำงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการว่าสิ่งที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิผลของสถานประกอบการกับสถานศึกษา มีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่ตรงกัน รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ร่วมของทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ และจากการสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเพชรบุรี มีค่าสูงสุด 2 ลำดับแรกที่ควรพัฒนาสมรรถนะครูในยุค Thailand 4.0 ได้แก่ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/การวิจัย มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.57$ ด้านการพัฒนาตนเอง (สร้างนวัตกรรม) มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.55$ ด้านสุดท้ายคือ ภาวะผู้นำของครู มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.17$ สอดคล้องกับที่ คารุณี บุญครอง (2560) ได้วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษา สูยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า แนวทางการจัดการศึกษาของไทยมีแนวโน้มของการมุ่งสู่การขับเคลื่อน ไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ในหลายด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ ของบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และด้านการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการมุ่งเข้าสู่อาชีพ การส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุคสมัย และ ความต้องการของตลาด สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ 5 ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภท การศึกษาเข้าถึง ทรัพยากร และระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและ มีประสิทธิภาพ มีองค์ความรู้เทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนการสอน แบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

5.3 จากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามแนวคิดของ จอห์น พี บาร์โลว์ (John P. Barlow, 2010), เฮนรี เจนกินส์ (Henry Jenkins, 2009), บริษัทอักษรร เอ็ดดูเคชัน จำกัด (มหาชน) (2564: ออนไลน์) มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สื่อ เทคโนโลยีด้านการศึกษา 2) สารสนเทศด้านการศึกษา 3) เครือข่าย 4) การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ 5) เทคโนโลยี สอดคล้องกับ กัญชพร คำทอง และ ประยูทธ ชูสอน (2563, น. 456-457) ที่ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 มี 2 มาตรการ คือ 1) พัฒนา Digital Platform เพื่อตอบสนอง ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) เพิ่มขีดความสามารถในการนำ Digital Technology มาใช้ในการ เรียนการสอนจนผู้เรียนเกิดทักษะการนำสื่อสังคมออนไลน์(Social Media) มาส่งเสริมการ เรียนรู้ เรียนรู้แบบโต้ตอบ ผ่านโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ (Inter-active Learning) และ 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร และเครือข่ายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว สะดวกแก่การใช้งานของผู้เรียนเร่งพัฒนาการ นิเทศการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 3 มาตรการ คือ 1) เพิ่มขีดความสามารถให้ครูมีความสนใจและใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) จัดทำข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ (ICT) ปรับการสอนโดยเน้นเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก 2) ส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจในการ ทำงาน โดยใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) และ 3) พัฒนาการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative professional development supervision)

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเพชรบุรี สรุปได้ ดังนี้ ครูมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ยังไม่เป็นครูมืออาชีพ การสร้างแรงบันดาลใจยังน้อย เพิ่มเติม จิตวิญญาณความเป็นครู การพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรสอบถามความสมัครใจของครู การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 14 ด้าน เรียงลำดับค่าดัชนีสูงสุด 2 ลำดับ แรก ได้แก่ 1) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/การวิจัย มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.57$ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง (สร้างนวัตกรรม) มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.55$ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำของครู มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.17$

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามแนวคิดของ จอห์น พี บาร์ โลว์ (John P. Barlow, 2010), เฮนรี เจนกินส์ (Henry Jenkins, 2009), บริษัทอักษรร เอ็ดดูเคชัน จำกัด (มหาชน) (2564)

มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา 2) สารสนเทศทางการศึกษา 3) เครือข่าย 4) การมีส่วนร่วม
คิด ร่วมทำ 5) เทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการพัฒนาบุคลากรใน
สถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนรู้ให้สูงขึ้นและมีการประเมินผลครูอย่างเป็น
ระบบ

2. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการศึกษาอย่าง
จริงจังเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน พร้อมทั้งผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้เทคโนโลยี และ
พัฒนาตนเองให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่
เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและคงทน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ที่สำรวจความต้องการจำเป็น
ว่าครูควรจะพัฒนาสมรรถนะด้านใดเร่งด่วนก่อน การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการ
พัฒนาสมรรถนะของครูในแต่ละด้าน ปัจจัยใดส่งผลให้สมรรถนะครูมีความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

กัญชพร คำทอง และ ประยุทธ ชูสอน (2563). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วารสารสังคมศาสตร์
และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(3), 456-457.

กิริติ คุวานนท์. (2560). การจัดการเรียนรู้สู่วิถีผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: บริษัท นัชชาวิทัศน์ จำกัด.

ดารุณี บุญครอง. (2560). วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษา สู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. สาร
อาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์. *Asian Journal of Arts and Culture*, 17(2), 1-25. Retrieved from
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/cjwu/article/view/109180>

ทวีศักดิ์ จินดาบุรุษ. (2560). ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การศึกษาระดับสูง
นวัตกรรม, 7(2), 14-29.

ธวัชชัย อู่พานิช. (2536). การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

- บริษัทอักษร เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน). (2564). เทคโนโลยีดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน, 2564, จาก <https://www.aksorn.com/digital-literacy>
- เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2560). การศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล): Thailand 4.0. การประชุมวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครั้งที่ 3. สืบค้นจาก http://www.thaischool1.in.th/_files_school/36108376/workteacher/36108376_1_20170724-220005.pdf
- ถาวรธรรม ธนาเลิศสมบูรณ์. (2021). การศึกษาไทย 2020: บทเรียนเรื่องความเหลื่อมล้ำฉบับเร่งรัดและไว้ปรานี. สืบค้น 10 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.the101.world/thai-educational-inequality-2020/>.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนที่ 117 วันที่ 19 สิงหาคม 2563.
- วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2561). ขอบฟ้าใหม่แห่งการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์อนาคต. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. เพชรบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Callan, V. & Ashworth, P. (2004). *Working Together: Industry and VET Provider Training Partnerships*. Retrieved October 5, 2020, from <http://www.ncver.edu.au>.
- Henry Jenkins. (2009). *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media education for the 21st century*. Cambridge, MA: MIT Press.
- John P. Barlow. (2010). *Utne Reader* (March-April 1995): 50-56, Quote in Barry Wellman, "Studying the Internet Through the Ages," in *The Handbook of Internet Studies*.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.